**Valiokunnan lausunto MmVL 2/2023 vp─ E 7/2023 vp**

# Maa- ja metsätalousvaliokunta

**Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi eräiden tuotekohtaisten direktiivien (hunaja, hedelmätäysmehut, hillot ja marmeladit sekä kuivattu maito) muuttamisesta (nk. aamiaisdirektiivit)**

**Suurelle valiokunnalle**

## JOHDANTO

### *Vireilletulo*

Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi eräiden tuotekohtaisten direktiivien (hunaja, hedelmätäysmehut, hillot ja marmeladit sekä kuivattu maito) muuttamisesta (nk. aamiaisdirektiivit) (E 7/2023 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:
- hallitusneuvos Anne Haikonen, maa- ja metsätalousministeriö
- toimialapäällikkö Elisa Piesala, Elintarviketeollisuusliitto ry
- asiantuntija Lumi Drozzin, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- Ruokavirasto
- Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry

## VALTIONEUVOSTON SELVITYS

### *Ehdotus*

Komissio julkaisi 21.4.2023 direktiiviehdotuksen (COM(2023)201 final), joka koskee hunajasta annetun neuvoston direktiivin 2001/110/EY, elintarvikkeena käytettävistä hedelmätäysmehuista ja tietyistä vastaavista valmisteista annetun neuvoston direktiivin 2001/112/EY, elintarvikkeina käytettävistä hedelmähilloista, hyytelöistä ja marmeladeista sekä makeutetusta kastanjasoseesta annetun neuvoston direktiivin 2001/113/EY sekä tietyistä osittain tai kokonaan kuivatuista elintarvikkeena käytettävistä säilötyistä maidoista annetun neuvoston direktiivin 2001/114/EY muuttamista. Näitä direktiivejä kutsutaan aamiaisdirektiiveiksi.

Valmis
5.0

**Valiokunnan lausunto MmVL 2/2023 vp**

***Valtioneuvoston kanta***

Suomi tukee ehdotusta muuttaa tiettyjä ns. aamiaisdirektiivien säännöksiä. Direktiivit ovat yli 20 vuotta vanhoja. Vuosikymmenten aikana elintarvikkeiden markkinat ovat muuttuneet ja myös kuluttajien odotukset ovat muuttuneet. Vanhentuneilla säännöksillä ei pystytä kaikilta osin vastaamaan kuluttajien odotuksiin. Vanhentuneet säännökset voivat myös estää innovaatioita.

Ehdotetut muutokset ovat linjassa komission keväällä 2020 julkaiseman Pellolta pöytään –strategian tavoitteiden kanssa. Selkeät tiedot elintarvikkeista on edellytys sille, että kuluttajien on helpompi ryhtyä noudattamaan terveellisiä ja kestäviä ruokavalioita, On myös tärkeää edistää elintarvikkeiden ravitsemuksellisen koostumuksen uudelleenmuokkausta.

*Hunajasta annettu neuvoston direktiivi 2001/110/EY*

Kuluttajien mahdollisuuksia saada tietoa elintarvikkeiden alkuperästä tulee edelleen parantaa. Suomi on korostanut tätä vuosien ajan useissa eri yhteyksissä EU:n toimielimissä ja kokouksissa. Pellolta pöytään –strategian ehdotus pakollisten alkuperämerkintöjen laajentamiseksi on erittäin kannatettava. Suomi voi tukea hunajan alkuperämerkintäsäännösten uudistamista. On tärkeää, että alkuperämerkintävaatimuksia kehitetään niin, että merkintävaatimukset ovat mahdollisia toteuttaa ilman kohtuutonta hallinnollista taakkaa ja että merkintöjen totuudenmukaisuutta voidaan valvoa. Suomi katsoo, että alkuperätiedon esittämistavan tulisi olla sellainen, että kuluttaja saa selkeän tiedon hunajan koostumuksesta.

*Elintarvikkeena käytettävistä hedelmätäysmehuista ja tietyistä vastaavista valmisteista annettu neuvoston direktiivi 2001/112/EY*

Suomi voi tukea ehdotettuja muutoksia, joilla muun muassa vastataan kasvavaan kysyntään tuotteille, joiden sokeripitoisuus on alhaisempi. Tuotteiden ravitsemuksellisen laadun parantamisen näkökulmasta jo vähäinenkin sokeripitoisuuden alentaminen on kannatettavaa.

*Elintarvikkeina käytettävistä hedelmähilloista, hyytelöistä ja marmeladeista sekä makeutetusta kastanjasoseesta annettu neuvoston direktiivi 2001/113/EY*

Suomi voi tukea ehdotettuja muutoksia, joilla muun muassa vastataan kasvavaan kysyntään tuotteille, joiden sokeripitoisuus on alhaisempi. Suomi pitää tärkeänä, että jäsenvaltioilla on jatkossakin mahdollisuus sallia hillojen ja vastaavien tuotteiden alhaisempi sokeripitoisuus.

Ehdotus lisätä hillon ja erikoishillon valmistukseen käytettävien hedelmien vähimmäismäärää on perusteltu tuotteiden ravitsemuksellisen laadun parantamiseksi. Ehdotettu muutos kuitenkin todennäköisesti aiheuttaa hallinnollista taakkaa ja kustannuksia tuotteiden valmistajille johtuen raaka-aineiden saatavuudesta ja hinnasta. Tämä puolestaan voi nostaa tuotteiden kuluttajahintoja. Näillä perusteilla hedelmien vähimmäismäärää voisi nostaa myös ehdotettua vähemmän.

**Valiokunnan lausunto MmVL 2/2023 vp**

*Tietyistä osittain tai kokonaan kuivatuista elintarvikkeena käytettävistä säilötyistä maidoista annettu neuvoston direktiivi 2001/114/EY*

Suomi voi tukea ehdotettuja muutoksia.

## VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta pitää niin kutsuttujen aamiaisdirektiivien uudistamista tarpeellisena ja yhtyy valtioneuvoston kannassa esitettyihin näkökohtiin. Direktiiveissä vahvistetaan säännöt tuotteiden koostumukselle, tuotenimityksille ja merkinnöille. Tarkoituksena on suojata kuluttajien etuja sekä turvata tuotteiden vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla. Tuotenimitysten perusteella kuluttajat tunnistavat tuotteet ja tekevät ostopäätöksiä, joten tuotenimityksiä koskevalla sääntelyllä on myös kaupallista merkitystä. Direktiivien uudistuksessa sääntelyä päivitetään vastaamaan 20 vuoden aikana yhteiskunnassa, erityisesti elintarvikemarkkinoilla ja kuluttajien odotuksissa, tapahtuneisiin muutoksiin.

Valiokunta katsoo valtioneuvoston tavoin, että kuluttajien mahdollisuuksia saada tietoa elintarvikkeiden alkuperästä tulee edelleen parantaa. Direktiiviehdotuksen mukaan hunajasekoitusten pakkausmerkinnöissä tulee ilmoittaa kaikki alkuperämaat. Valiokunta pitää ehdotusta erittäin kannatettavana. Samalla valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin tärkeänä, että alkuperämerkintävaatimukset ovat mahdollisia toteuttaa ilman kohtuutonta hallinnollista taakkaa ja että vaatimusten noudattaminen on todennettavissa.

## VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousvaliokunta ilmoittaa,

*että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.*

Helsingissä 15.9.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jenna Simula ps
varapuheenjohtaja Anne Kalmari kesk
jäsen Tiina Elo vihr
jäsen Ritva Elomaa ps
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Laura Huhtasaari ps
jäsen Janne Jukkola kok
jäsen Antti Kangas ps
jäsen Teemu Kinnari kok
jäsen Milla Lahdenperä kok
jäsen Anders Norrback r
jäsen Timo Suhonen sd
jäsen Paula Werning sd
jäsen Eerikki Viljanen kesk
jäsen Peter Östman kd



Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Susanna Paakkola